

De doop heeft zijn tijd / (titel openingscollege)

Op zaterdag 17 september, bij de opening van het nieuwe cursusjaar in de kerk van de baptistengemeente te Apeldoorn, ben ik van plan een openingscollege te houden onder de titel: 'de doop heeft zijn tijd'. Het is een titel die vragen oproept. Daar heb ik ook mijn best voor gedaan. Vragen rondom de doop prikkelen de nieuwsgierigheid van baptisten. Ik hoop dat het prikkelt om naar Apeldoorn te reizen. 'De doop heeft zijn tijd'. In besprekingen waarin het programma van de openingsbijeenkomst aan de orde kwam werkte deze titel zoals bedoeld was. Sommigen meenden hierin te horen dat de doopkwestie zijn tijd heeft gehad. Anderen kregen een voor baptisten aantrekkelijk visioen: de doop zou weldra zijn tijd krijgen! De titel bleek in ieder geval de verbeelding te prikkelen. En dat was de bedoeling. Ik ben niet van plan in dit artikel te onthullen waarover het 17 september precies gaat. Dat zou het effect van de titel weer te niet doen! Wie het precies wil weten moet naar Apeldoorn komen! Wel wil ik het terrein in kaart brengen waarin deze titel speelt: 'De doop heeft zijn tijd'.

De doop in oecumenische gesprekken

In de zeventiger en tachtiger jaren zijn er verschillende gesprekken over de doop gevoerd tussen kinderdopende kerken en geloofsgemeenschappen die dopen op belijdenis van geloof. Zoals gebruikelijk leverden deze gesprekken steeds een publicatie op, die de inhoud en conclusies van de gesprekken voor een breed publiek toegankelijk moesten maken. Van deze gesprekken over de doop zijn te noemen:

- ô de gesprekken tussen de Baptisten Wereldalliantie (BWA) en de Wereldalliantie van Gereformeerde Kerken (WARC), waaraan van baptisten zijde o.a. werd deelgenomen door br. J. Reiling,
- ô de gesprekken binnen de sectie 'Faith and Order' (Geloof en Kerkorde) van de Wereldraad van Kerken, die in 1982 uitmondde in de publicatie van een rapport over doop, avondmaal en ambt,
- ô in Nederland de gesprekken tussen vertegenwoordigers van de gereformeerde en de doperse traditie, waaraan namens de Unie deelnamen br. J. Reiling en de schrijver van deze regels.

Kerkelijk overschrijdend

In oecumenische gesprekken worden grenzen tussen kerken overschreden. De deelnemers zoeken over de grenzen van wat geloofsgemeenschappen verdeeld houdt naar wat allen gemeenschappelijk hebben. Wat hebben kinderdopende en op belijdenis van geloof dopende kerken gemeenschappelijk, als het gaat om de doop? Sluiten beide doopopvattingen elkaar niet radicaal uit? In bovengenoemde ontmoetingen hebben de gesprekspartners toch enkele gemeenschappelijke basisovertuigingen t.a.v. de doop ontdekt.

In dit verband moet allereerst genoemd worden de overtuiging dat de doop alleen binnen het kader van geloof *bediend* kan worden. Een argeloze baptist vraagt zich verbaasd af: 'Hoe kan de kinderdoop binnen het kader van geloof bediend worden?' De kinderdopende gesprekspartner antwoordt dat hij met deze uitspraak allereerst een (kinder)doopautomatisme in zijn kerk wil afwijzen. Alleen als er geloof is, mag er gedoopt worden. Vervolgens zal hij opmerken, dat geloof niet eng verstaan moet worden als het individuele geloof van de dopeling. Iemand wordt gedoopt binnen een gemeente, d.i. binnen een kring van geloof. Na de doop moet de dopeling verder ingroeien in dit geloof, dat door de gemeente present wordt gesteld. Dat geldt vanzelfsprekend ook voor het gedoopte kind, maar ook voor de op belijdenis van geloof gedoopte volwassene. Ook de laatstgenoemde moet nog een leven lang groeien in geloof!

In de tweede plaats ontdekten de gesprekspartners de gemeenschappelijke overtuiging dat de werking van Gods Geest in het leven van een mens zich uitstrekt over het gehele leven. Gods *tijd* reikt verder dan het moment van bekering en het moment van de doopbediening. De geboorte binnen een christelijk gezin, de jaren van geloofsopvoeding binnen gezin en kerk, de latere geloofsbelijdenis en een leven van kerklidmaatschap, worden alle door God gebruikt om een mens tot volheid van geloof te brengen. En - zo gaat de argumentatie - binnen deze tijd van Gods werk hebben zowel de kinderdoop als de doop op belijdenis van geloof een eigen plek. De *tijd van de doop* moet gezien worden binnen het kader van de tijd die God neemt om een leven lang te werken aan het geloof van een mens.

Grensoverschrijdend geloof

In de genoemde oecumenische gesprekken worden niet alleen kerkgrenzen overschreden. Als het geloof verbreed wordt van het geloof van de dopeling tot het geloof van de gemeente, wordt de grens van de individuele persoon overschreden. In deze zin is hier sprake van grensoverschrijdend geloof.

Grensoverschrijdende tijd: eeuwigheid

Wanneer gesteld wordt dat de *tijd van de doop* principieel gezien moet worden binnen het kader van alle tijd die God neemt om een mens tot geloof te brengen en in geloof te doen groeien, hebben we opnieuw met een grensoverschrijding te doen. De *tijd van de doop* reikt over de grenzen van de doopbediening heen. Het moment van de doop wordt relatief. De doop kan, zo gezien, zowel kort na de geboorte bediend worden als in de jaren des onderscheids. Deze grensoverschrijdende tijd heeft de neiging tot in Gods eeuwigheid te reiken. Christenen die de kinderdooppraktijk voorstaan voeren wel als argument aan dat de kinderdoop, méér dan de doop op belijdenis van geloof, duidelijk maakt dat het geloof rust in Gods eeuwige genade. Als het gaat om geloof en eeuwig behoud, doen de tijden uit ons leven er niet zoveel toe. Dan gaat het om Gods tijd, die ten diepste eeuwigheid is.

Grensoverschrijdende tijd | Is dit een geoorloofde grensoverschrijding als het gaat om de *tijd van de doop*? Tot ziens en tot horens in Apeldoorn op 17 september!

O.H. de Vries